

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОСОФІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ, СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Атаманюк Зоя	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ	368
Громико Олександра	ВІДМІННОСТІ ВИСТУПІВ АДВОКАТА І ПРОКУРОРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА СУДОВОГО ПЕРЕКОНАННЯ	370
Копитко Вікторія	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ	373
Коткова Анна	КОСТЮМ ЯК МЕТАЗНАК У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АРТИСТА (НА ПРИКЛАДІ НОМЕРА ГУРТУ ZIFERBLAT «BIRD OF PRAY» ДЛЯ ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ»)	375
Лісеснко Олена	МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	379
Малімон Віталій	ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	382
Мельник Мирослава	ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	386
Сухорукова Анна	ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА	390
Мальченко Анна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА	
Мацука Вікторія	КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	392
Nykyropets Svitlana	MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION	395
Піскун Катерина	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	400
Полонка Іванна	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	405
Роговенко Анжела	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	408
Ромма Юлія,	МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ	411
Чернобук Валентина	ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ	
Храбан Тетяна	ЖІНОЧИЙ ГЕРОЇЗМ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ДИСКУРСИВНИЙ ВИМІР	414
Цветкова Анна	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРОС КУЛЬТУРНІ РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	417
Чернишева Софія	РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	419

Мельник М.М.,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
професор кафедри режисури естради і шоу
Київського національного університету культури і мистецтв
Київ, Україн

ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

У ХХІ столітті вуличний перформанс набуває значення мистецької форми й соціальної практики, спрямованої на організацію публічної взаємодії, актуалізацію суспільно значущих проблем і залучення громадян до спільного осмислення соціальної реальності. Його особливість полягає в тому, що художня дія розгортається безпосередньо у відкритому міському просторі, де мистецтво вступає в контакт із повсякденним життям, випадковою аудиторією, різними соціальними групами та актуальними формами громадянської комунікації. Це узгоджується з позицією М. Мельник і Н. Ковпак, які розглядають перформанс як «публічне дійство з символічним реквізитом, конкретними, іноді не підготовленими діями, із застосуванням візуальних засобів. Саме таке дійство демонструється перед глядачами у реальному часі» [2, с. 89], а його імпровізаційний характер дає змогу адаптувати тематику до нових обставин. Публічний простір міста стає середовищем неформального вироблення соціальних смислів, а перформативна дія допомагає зробити видимими проблеми, що потребують суспільної уваги. Показовою є думка М. Грищенка, який наголошує, що під час аналізу публічного простору «розгляд саме просторової складової є дещо вторинним, в центрі уваги лежить саме та взаємодія, що відбувається в цьому просторі» [1, с. 34]. У такому контексті вуличний перформанс доцільно розглядати як дієвий інструмент соціокультурного розвитку, що поєднує художнє висловлювання, комунікативну взаємодію та формування громадянської свідомості.

Вуличний перформанс вирізняється тим, що не ізолює мистецьку подію в межах спеціально підготовленого сценічного майданчика. Його простором стає міське середовище, відкрите для різних типів соціальної присутності. Саме тому така дія не передбачає наперед визначеної аудиторії, яка цілеспрямовано приходить на виставу, а звертається до людини в ситуації її повсякденного перебування у місті. Це змінює характер сприйняття: глядач стикається з мистецькою подією несподівано, у просторі звичних маршрутів, дій і

комунікацій. Унаслідок цього виникає особлива форма соціального контакту, у якій мистецький жест перетворюється на привід для зупинки, реакції, осмислення або обговорення. О. Тімашова, аналізуючи соціальний перформанс у публічному просторі, зазначає: «Оскільки городяни в сучасних містах загалом перевантажені соціальними контактами та намагаються уникнути або сегрегуватися від більшості з них, головним фактором, що усе-таки спонукає до контакту, дедалі частіше стає дія, здатна привернути увагу, захопити її та утримати» [4, с. 34].

Як соціальна практика вуличний перформанс активізує публічний простір і надає йому нового комунікативного значення. Місто в такому разі постає не просто місцем проведення дії, а живим середовищем соціальної взаємодії. Художній жест втручається у звичний порядок міського життя, порушує автоматизм сприйняття й відкриває можливість для публічного діалогу. Через це вуличний перформанс може бути пов'язаний із питаннями соціальної видимості, громадянської активності, суспільної відповідальності, емоційної підтримки та взаємного розуміння в громаді.

Важливою ознакою вуличного перформансу є участь випадкового глядача. Такий глядач не є пасивним споживачем мистецького продукту, оскільки сама ситуація відкритої дії передбачає можливість різних реакцій. В. Романюк підкреслює зміну статусу глядача в перформансі: «Автор, Глядач, Спостерігач у сучасному мистецькому просторі починають об'єднуватись, перетворюючи мистецтво на певну соціальну спільноту – живу і рухому» [3, с. 225]. Людина може зупинитися, спостерігати, долучитися до обговорення, зафіксувати подію, поширити її в цифровому середовищі або вступити у безпосередній контакт із виконавцями. Тому вуличний перформанс формує не одностороннє повідомлення, а ситуацію взаємодії, у якій соціальний зміст виникає через контакт між дією, простором і реакцією аудиторії.

У системі соціокультурного розвитку вуличний перформанс виконує комунікативну, просвітницьку, інтегративну та мобілізаційну функції. Його дієвість значною мірою зумовлена тим, що така дія розгортається саме в публічному просторі, відкритому для різних форм соціальної присутності та культурного вираження. У документах UN-Habitat публічні простори визначаються як багатофункціональні середовища соціальної взаємодії, економічного обміну та культурного вираження різних груп населення [7, с. 5]. У такому середовищі вуличний перформанс звертається до аудиторії через слово, образ, рух, тілесну присутність, ритм, просторову композицію та емоційне залучення. Завдяки цьому перформативна дія може доносити складні соціальні смисли в доступній, виразній і чуттєво переконливій формі. Вона не зводиться

до інформування, а створює умови для переживання проблеми як частини спільного досвіду.

Особливого значення вуличний перформанс набуває в контексті менеджменту соціокультурного розвитку. Він може розглядатися як інструмент організації культурної комунікації між митцями, громадою, культурними інституціями, громадськими ініціативами та міським середовищем. Це узгоджується з підходом ОНЧНР, де наголошено на потребі гарантувати колективний і партисипативний характер публічних просторів як умову реалізації культурних прав [5]. Для ефективності такої практики важливими є чітке розуміння соціальної мети, етична виваженість, урахування особливостей аудиторії, доречність просторового рішення та здатність дії викликати змістовну реакцію. У цьому сенсі вуличний перформанс потребує не спонтанного жесту заради ефекту, а продуманої організації, у якій художня форма узгоджується із соціальним завданням.

У цифрову добу соціокультурний вплив вуличного перформансу посилюється в умовах медіатизації, коли подія, що відбулася в конкретному міському просторі, продовжує існування у фотографіях, відеозаписах, коментарях, публікаціях і репостах. Спираючись на концепцію медіатизації С. Г'ярварда, можна зазначити, що медіа дедалі більше функціонують як інтегрована частина соціальних і культурних інституцій, змінюючи способи поширення подій, образів і суспільних смислів [6]. Унаслідок цього перформативна дія, що відбулася в конкретному міському просторі, може продовжити існування у фотографіях, відеозаписах, коментарях, публікаціях і репостах. Це розширює межі первинної аудиторії та переводить локальну дію у ширший соціально-комунікативний простір. У результаті перформанс функціонує як жива подія та як медійний образ, що продовжує впливати на сприйняття суспільної проблеми після завершення самої дії.

Водночас вуличний перформанс пов'язаний із ризиком відкритої публічної присутності. Він відбувається в непередбачуваному середовищі, де реакція аудиторії, соціальний контекст і просторові умови не можуть бути повністю контрольованими. Саме тому така форма потребує відповідальності виконавців, точності режисерського задуму й уважного ставлення до меж допустимого впливу на глядача. Ризик у цьому випадку не є випадковою ознакою, а частиною соціальної природи перформансу, оскільки дія відбувається у відкритому просторі спільного життя.

Отже, вуличний перформанс у контексті соціокультурного розвитку можна визначити як соціальну практику публічної взаємодії, що поєднує мистецьку дію, громадянську комунікацію, емоційне залучення та актуалізацію

суспільно значущих питань. Його специфіка полягає у здатності активізувати міський простір, формувати колективний досвід, посилювати соціальну видимість проблем і створювати умови для діалогу між людиною, громадою та культурним середовищем. У цьому сенсі вуличний перформанс постає важливим інструментом соціальної взаємодії та чинником управління культурними процесами в системі сучасного соціокультурного розвитку.

Література:

1. Грищенко М. Публічний простір міста як об'єкт соціологічного дослідження. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія*. 2016. 1(7). С. 31-38.
2. Мельник М.М., Ковпак Н.К. Перформанс як форма акціонізму в контексті сучасних мистецьких дійств. *Культура і сучасність*. 2018. № 1. С. 87-92.
3. Романюк В. С. «Автор – глядач» у перформансі: проблеми взаємодії. *Мультиверсум. Філософський альманах*. 2008. Вип. 67. С. 225-233.
4. Тімашова О. С. Соціальний перформанс як спосіб комунікації незнайомих у публічному просторі. *Габітус*. 2019. Вип. 10. С. 34-37. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2019.10.6>
5. Bennoune K. A/74/255: Report on the importance of public spaces for the exercise of cultural rights. OHCHR, 30 July 2019. URL: <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/a74255-report-importance-public-spaces-exercise-cultural-rights>
6. Hjarvard S. The Mediatization of Society: A Theory of the Media as Agents of Social and Cultural Change. *Nordicom Review*. 2008. Vol. 29, № 2. P. 105-134. <https://doi.org/10.1515/nor-2017-0181>. URL: https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/269_hjarvard.pdf
7. UN-Habitat. Habitat III Issue Papers 11 – Public Space. New York, 31 May 2015. 9 p. URL: https://habitat3.org/wp-content/uploads/Habitat-III-Issue-Paper-11_Public-Space-2.0.compressed.pdf (дата звернення: 10.04.2026).

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції